

prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud: D. Brașoveanu)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Cetulean,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iulia Mihailova
împotriva lui Ion Cetulean cu privire la încasarea prejudiciului moral, încasarea
cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 01 octombrie 2021, Iulia Mihailova a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ion Cetulean cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin
infrațiune.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 10 mai 2020, aproximativ la ora
20:30, pârâtul, aflându-se lângă gospodăria Irinei Lisnic, situată în satul Racovăț,
raionul Soroca, ca rezultat al unui conflict între Iulia Mihailova și părinții
pârâtului, având intenția și urmărind scopul provocării leziunilor corporale grave,
reclamantei Iulia Mihailova, dîndu-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor
sale, prevăzând urmările acestora, a admis conștient survenirea acestor urmări, a
aplicat reclamantei o lovitură cu piciorul în regiunea capului, apoi o lovitură cu
piciorul în regiunea stîngă a abdomenului, cauzându-i reclamantei Iulia Mihailova,
conform Raportului de expertiză judiciară nr. 202029D0083 din 18 iunie 2020,
vătămări corporale sub formă de XXXXX.

A specificat că la data de 23 septembrie 2020, prin sentința Judecătoriei
Soroca, sediul Central, Ion Cetulean a fost recunoscut vinovat de comiterea
infrațiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal și în baza acestei Legi, i s-a
aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani cu executarea
pedepsei în penitenciar de tip semi închis. În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa
stabilită a fost suspendată condiționat pe o perioadă de 1 an.

Prin decizia din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost casată sentința și a
fost pronunțată o nouă hotărâre prin care a menținut condamnarea în baza art. 151
alin. (1) Cod penal, numind o pedeapsă mai mare, sub formă de închisoare cu
aplicarea art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală și art. 70 Cod penal, pe un

termen de 4 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semi închis, cu aplicarea prevederilor art. 90 din Codul penal, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de 4 ani.

Reclamanta a menționat că vinovăția pârâtului este demonstrată pe deplin, acțiunile infracționale ale acestuia, având legătură directă cu survenirea vătămarilor.

A învederat că după maltratarea sa, au apărut consecințe nefavorabile asupra stării de sănătate a acesteia, manifestate prin extirparea splinei, pierderi ale memoriei de scurtă durată, dureri de cap cu intensitate puternică, pierderea ritmului de viață. Pierderea memoriei, nefiind cunoscută la moment, dacă are caracter reversibil sau nu.

A mai menționat că prin acțiunile infracționale, pârâtul a provocat reclamantei suferințe fizice enorme, prin loviturile aplicate și intervențiile medicale ulterioare de înlăturare a consecințelor negative pentru sănătate.

Totodată, i-a provocat dureri psihice provocate de pierderea capacității de muncă, necesitatea tratamentelor pentru refacerea sănătății, teama că nu va fi posibil să revină la starea de sănătate avută înainte de incident, stresuri ș.a., iar acestea sunt calificate ca suferințe psihice conform prevederilor art. 1422 Cod civil.

De altfel, a indicat faptul că prejudiciul moral se exprimă în suferințele psihice cauzate prin infracțiune (art. 1422 Cod civil).

Astfel, i-au fost cauzate multiple suferințe de ordin psihic. Acestea s-au manifestat prin înjosire, defăimare, lezarea demnității și onoarei care își găsește consecința în schimbarea regimului normal de activitate. Acest prejudiciu, îl estimează în echivalent bănesc la suma de 250 000 de lei. Admiterea acestor pretenții va crea reclamantei o stare de satisfacție morală și va compensa cât de cât suferințele cauzate de maltratare și vătămarea sănătății.

Prin hotărârea din 10 decembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Iulia Mihailova, prin intermediul avocatului Serghei Sandu, împotriva lui Ion Cetulean cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune. S-a încasat de la Ion Cetulean în beneficiul Iuliei Mihailova suma de 10 000 de lei cu titlu de recuperare a prejudiciului moral și suma de 5 000 de lei cu titlu de recuperare a cheltuielilor pentru servicii de asistență juridică. S-a încasat de la Ion Cetulean, taxa de stat în beneficiul statului, în sumă de 100 de lei, calculată pe marginea pretenției de încasare a prejudiciului moral.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 14 decembrie 2021, avocatul Serghei Sandu, în interesele Iuliei Mihailova, a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Iulia Mihailova. S-a modificat hotărârea din 10 decembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, în cauza civile la cererea de chemare în judecată depusă de Iulia Mihailova împotriva lui Ion Cetulean cu privire la încasarea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor de judecată, în partea încasării prejudiciului moral cu majorarea sumei încasate de 10 000 de lei la suma de 70 000 de lei. În rest, hotărârea s-a menținut fără modificări. S-a încasat de la Ion Cetulean în folosul Iuliei Mihailova cheltuielile de judecată suportate în apel în sumă de 1 500 de lei.

Pentru a decide astfel, prin prisma 19 alin. (1), (3) și (5), 20 alin. (1) – (2), 21, 1998 alin. (1), 2036 alin. (1), (2), 2037 Cod civil, art. 123 alin. (3) și (4) Cod de procedură civilă, instanța de apel a reținut că quantumul compensației pentru prejudiciul moral suferit de persoana vătămată urmează a fi evaluat, ținând cont de durata menținerii consecințelor vătămării, intensitatea durerilor fizice sau psihice, importanța valorii morale lezate pentru persoana vătămată, de măsura în care această compensație poate acorda persoanei vătămate o anumită satisfacție, precum și de statutul social al persoanei vătămate. Astfel, quantumul sumei solicitate de 250 000 de lei cu titlul de prejudiciu moral, instanța l-a apreciat ca unul excesiv, or, despăgubirea în cazul dat urmează să aibă un efect compensatoriu.

Colegiul a statuat asupra incorectitudinii soluției primei instanțe referitor la aprecierea quantumului încasării prejudiciului moral cauzat în mărime de 10 000 de lei, calificând fapta cu caracter ilicit prin care s-a produs un prejudiciu moral direct de cauzalitate, fiind un prejudiciu extrem de mic, vizavi de consecințele, urmările acțiunilor pârâtului.

La stabilirea prejudiciului moral, instanța de judecată urma să se bazeze pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral prevăzute de Convenția CEDO, or, despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă reputației, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

În situația daunelor morale datorită naturii lor nepatrimoniale, o evaluare exactă a acestora în bani nu este posibilă, întinderea despăgubirilor realizându-se prin apreciere raportată la elementele de fapt.

În viziunea Colegiului, prima instanță nu a ținut cont de urmările survenite în urma maltratării reclamantei, ori aceasta a primit, conform Raportului de expertiză judiciară nr. 202029D0083 din 18 iunie 2020, vătămări corporale sub formă de XXXX și se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

Ori, în urma acestor leziuni provocate de pârât, reclamanta a primit leziuni corporale grave, urmate de XXXXX fiind periculoase pentru viață, care evident i-au provocat atât dureri fizice, cât și psihice, iar prejudiciul moral urmează a fi apreciat în mod rezonabil, care ar servi o satisfacție pentru victimă.

Astfel, Colegiul a concluzionat de a modifica suma încasată în mărime de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral prin majorarea acesteia la suma de 70 000 de lei care reprezintă o compensare echitabilă și rezonabilă a prejudiciului moral cauzat reclamantei, vizavi de fapta comisă și suferințele morale aduse acestuia.

La 24 august 2022, prin intermediul oficiului poștal, Ion Cetulean a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 09 iunie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 11 iulie 2022, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere, astfel, recursul declarat la data de 24 august 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 04 octombrie 2022 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la examinarea cauzei careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ion Cetulean, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronată, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ion Cetulean nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Ion Cetulean, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ion Cetulean, împotriva deciziei din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat